

การส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่จัดหา
ในกลุ่มประเทศที่ไม่ใช่หลักนิยมของกองทัพสหรัฐอเมริกา

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอกนักรบ เหมือนแก้ว

นายทหารปฏิบัติการ ประจำกรมสรรพาวุธทหารบก

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2560

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก นักรบ เหมือนแก้ว
เรื่อง การส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่จัดหาในกลุ่มประเทศที่ไม่ใช้หลักนิยมของกองทัพสหรัฐอเมริกา
วันที่ กันยายน 2560 **จำนวนคำ :** 5,983 **จำนวนหน้า:** 17
คำสำคัญ การซ่อมบำรุง, หลักนิยม
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยเอกสารเรื่องการส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่จัดหาในกลุ่มประเทศที่ไม่ใช้หลักนิยมของกองทัพสหรัฐอเมริกา จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาลักษณะการส่งกำลังและซ่อมบำรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกไทย ข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละแนวทางตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบไม่ใช้หลักนิยมของสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่ายุทโธปกรณ์ในความรับผิดชอบของกรมสรรพาวุธทหารบกมีเป็นจำนวนมาก หลายแบบหลายชนิด และมีแหล่งที่มาจากหลายประเทศ ในขณะที่การส่งกำลังบำรุงและซ่อมบำรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆเรายังคงยึดถือและใช้แบบแผนการส่งกำลังแบบเดิม ซึ่งเป็นหลักนิยมของกองทัพสหรัฐฯ ประกอบกับงบประมาณในการดูแลรักษายุทโธปกรณ์ของ กองทัพบกในปัจจุบันลดน้อยลง การสะสมชิ้นส่วนซ่อมตามคลังแจกจ่ายต่างๆซึ่งมีหลายหน่วย ทำให้ต้องมีการสะสมชิ้นส่วน ณ คลังแจกจ่ายจำนวนมาก โดยเฉพาะการวางระดับตามอัตราพิกัด(PLL) ขึ้นต้นให้หน่วยต่างๆ สะสมไว้สำหรับยุทโธปกรณ์ ทำให้การบริหารจัดการงานด้านการส่งกำลังและซ่อมบำรุงไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ ดังนั้นเพื่อเป็นการลดการสะสมชิ้นส่วนซ่อม จึงได้เปลี่ยนระบบการส่งกำลังและซ่อมบำรุงโดยที่หน่วยระดับคลังและหน่วยซ่อมบำรุงไม่จำเป็นต้องสะสมชิ้นส่วนซ่อมอีกต่อไป โดยใช้แนวทางในการแก้ปัญหาแบบ open end เป็นระบบการส่งกำลัง และซ่อมบำรุงแบบไม่จำกัดปริมาณ และวงเงินขึ้นอยู่กับการชำระภายใต้งบประมาณที่ได้รับ ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ โดยกำหนดหรือแจ้งรายละเอียดในขั้นตอนของการจัดหาในรูปของคณะกรรมการชุดต่างๆ โดยเฉพาะ

คณะกรรมการตรวจสอบและกลั่นกรองระบบการส่งกำลังและซ่อมบำรุงที่แต่งตั้งขึ้น เพื่อ
แจ้งให้ผู้ประกอบการหรือประเทศผู้ผลิตว่าระบบการส่งกำลังและซ่อมบำรุงของ ทบ.ไทย
มีลักษณะ การกำหนดในรายละเอียดอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิยม และระเบียบ
การส่งกำลังและซ่อมบำรุงที่กองทัพบกใช้อยู่ในปัจจุบัน

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Nakrop Muenkhaew
TITLE: Logistics and Maintenance of Weapons in Countries not Using Doctrines of the United States of America
DATE: September 2017 **WORD COUNT:** 5,983 **PAGES:** 17
KEY TERMS: Logistics, Maintenance, Armanent, Doctrines, the United States of America
CLASSIFICATION: Unclassified

This research is aimed to investigate types, characteristics, and advantages and disadvantages of each type of logistics and maintenance of weapons in the Royal Thai Army. In addition, problems occurred during the logistics and maintenance operations of the weapons not using the doctrines of the United States of America are also considered in this study. The results of this study indicate that there are a great amount, types, and origins of the weapons in the department of ordnance. However, conventional logistics and maintenance of these weapons according to the U.S. doctrines are still being implemented. Moreover, budget for weapon maintenance in the Royal Thai Army has been significantly decreased, resulting in ineffective management of the logistics and maintenance. In addition, unwanted weapon parts are increasingly discarded at distribution warehouses in the army ordnance using the prescribed load list (PLL). To resolve these issues, the open-end solutions with unlimited amount of weapons and budget are being used for the logistics and maintenance. The amount of budget depends on the size of weapon defects. Sets of committee are assigned for each supplying process. One of the key committees is the screening committee

who is responsible for ensuring that suppliers given details of the logistics and maintenance systems strictly following to the doctrines and regulations currently used in the Royal Thai Army.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารการวิจัยส่วนบุคคลเรื่อง การส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ที่จัดทำในกลุ่มประเทศที่ไม่ใช่หลักนิยมของกองทัพสหรัฐอเมริกา สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาและเอาใจใส่จาก พันเอก สิริพงษ์ พชรกนกกุล อาจารย์ที่ปรึกษา และ พันเอก วรินทร์ธนิ น พัฒนเจริญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาให้แนวคิด คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่างๆ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ในด้านการค้นคว้าวิจัยต่างๆ ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์และวิทยากรทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ที่หลากหลาย แนวคิดใหม่ๆ การวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ และเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง และที่สำคัญขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตลอดจนผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการรายงานผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

การส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่จัดหา ในกลุ่มประเทศที่ไม่ใช้หลักนิยมของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพบกบกได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาในรูปแบบการช่วยเหลือแบบให้เปล่าเรียกว่าโครงการ MAP (Military Assistance Program) ในลักษณะครบรูปแบบ คือ กองทัพบกสหรัฐมาดำเนินการให้ทั้งหมดตั้งแต่การจัดตั้งระบบการส่งกำลังบำรุงการจัดส่งชิ้นส่วนต่างๆ ให้อย่างต่อเนื่อง การจัดตั้งคลังทั้งในส่วนฐานและภูมิภาค เพื่อการเก็บรักษาโดยรูปแบบของระบบการส่งกำลังบำรุงนั้นสหรัฐได้ใช้รูปแบบของกองทัพบกสหรัฐในการปฏิบัติการนอกประเทศ คือ มีคลังส่วนฐานคลังของหน่วยสนับสนุนทางการช่วยรบ (คลัง บชร.) จากนั้นก็เป็นการวางระดับสะสมไว้สำหรับหน่วยสนับสนุนอย่างเช่นกองทัพบกสหรัฐ สามารถวางระดับสะสมชิ้นส่วนสนับสนุนหน่วยใช้ได้อย่างต่อเนื่อง เหลือเพื่อและไม่มีบกพร่อง ซึ่งจากการช่วยเหลือในลักษณะนี้ ทำให้กองทัพบกบกมีชิ้นส่วนและอุปกรณ์ในการปฏิบัติการทางทหารอย่างสมบูรณ์ไม่มีปัญหาในการส่งกำลังบำรุงแต่ประการใดในห้วงระยะเวลาดังกล่าวนี้กองทัพบกบกใช้ยุทโธปกรณ์ที่ผลิตจากแหล่งเดียว คือ จากกองทัพบกสหรัฐ ส่วนยุทโธปกรณ์ประเภทเดียวกัน ในขณะที่ระบบการส่งกำลังก็มีความสมบูรณ์

ตั้งแต่ปีพ.ศ.2518 เป็นต้นมาสหรัฐอเมริกาได้ยกเลิกความช่วยเหลือในลักษณะโครงการ MAP(Military Assistance Program) พร้อมทั้งถอนกำลังทหารสหรัฐออกไปจากประเทศไทย แต่ยังคงความช่วยเหลือในด้านความมั่นคง โดยให้กองทัพบกบกสามารถจัดซื้อยุทโธปกรณ์และชิ้นส่วนต่างๆ ของสหรัฐได้ด้วยวิธี FMS (Foreign Military Sales) ประกอบกับในห้วงเวลาดังกล่าวเกิดสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้กองทัพบกบกเริ่มเกิดปัญหาในด้านการส่งกำลังบำรุง ปีพ.ศ. 2521เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว รัฐบาลในระยุษนั้นพิจารณาเห็นว่าการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบกไม่สมควรจัดหาจากสหรัฐอเมริกาเพียงแหล่งเดียว เนื่องจากนโยบายทางการเมืองของสหรัฐต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เริ่มเปลี่ยนไป ทำให้สหรัฐอเมริกาอายุติการขายสิ่งอุปกรณ์ หรือยุทโธปกรณ์ต่อประเทศไทยเมื่อใดก็ได้ ซึ่งจะเป็นอันตรายอย่างใหญ่หลวงต่อความมั่นคงของกองทัพบก จึงได้เริ่ม

มีการจัดหาทุติยโศปกรณ์จากแหล่งต่างๆเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดการถังเบาสกอร์เป็ยนจากประเทศสหราชอาณาจักรอังกฤษ การจัดการยนต์บรรทุกขนาด 1 1/4 ตัน จากประเทศเยอรมัน การจัดการถังสตริงเรย์ ประเทศสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นทุติยโศปกรณ์ของสหรัฐที่ไม่ได้ใช้ในกองทัพบกสหรัฐ นอกจากนี้เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจทั้งทางการเมืองและทางทหารตลอดจนเพื่อความร่วมมือในการลดบทบาทของลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย รัฐบาลจึงต้องดำเนินการจัดหาทุติยโศปกรณ์จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนเป็นบางส่วน จากจุดนี้เองทำให้เกิดความหลากหลายของทุติยโศปกรณ์ เพิ่มมากขึ้นในกองทัพบก อันเริ่มเป็นปัญหาต่อระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

ปีพ.ศ. 2539 เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ในภูมิภาคเอเชียรวมทั้งประเทศไทย ปัญหาที่สะสมมาจากความหลากหลายของทุติยโศปกรณ์เมื่อมารวมกับปัญหาเรื่องความขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุนกองทัพบกเพื่อดำรงสภาพทุติยโศปกรณ์ที่มีอยู่ทำให้ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกอยู่ในสภาพวิกฤต อย่างไรก็ตามกรมสรรพาวุธทหารบกก็ยังคงมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามภารกิจต่อกองทัพบกแม้ในสภาวะวิกฤตซึ่งการจะต้องทำอย่างไรเป็นหน้าที่ที่เหล่าทหารสรรพาวุธจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ คิดค้น วางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติในการปฏิบัติตามภารกิจ เพื่อให้กองทัพบกยังคงดำรงอำนาจการยิงและความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ไว้ได้ตามเป้าหมายของการใช้กำลังที่กองทัพบกกำหนดไว้

ต่อมาในปีพ.ศ.2540ประเทศไทยต้องประสบกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นผลให้กองทัพบกถูกปรับลดงบประมาณในด้านต่างๆโดยเฉพาะงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังเพื่อจัดซื้อทุติยโศปกรณ์และชิ้นส่วนซ่อม แต่กองทัพบกดำเนินนโยบายโดยใช้หลักนิยมของกองทัพบกประเทศสหรัฐฯ นั้น ทำให้กองทัพบกจะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก เพื่อจัดหาทุติยโศปกรณ์รวมถึงชิ้นส่วนซ่อมที่จะต้องวางระดับไว้กับหน่วยใช้และหน่วยสนับสนุนที่กระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งจะไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทย รวมถึงนโยบายของกองทัพบกในปัจจุบัน ซึ่งในการเตรียมกำลังรบเพื่อป้องกันประเทศ ประเทศไทยไม่มีนโยบายการใช้กำลังในการรุกรานประเทศอื่นหรือการใช้กำลังในการปฏิบัติการภายนอกประเทศ แต่มีกำลังไว้เพื่อการป้องกันประเทศ

เป็นหลัก จากการประมาณสถานการณ์ปัจจุบันในอนาคตข้างหน้าคงจะไม่มีภัยคุกคามที่ทำให้ต้องใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ การใช้กำลังเป็นเพียงการป้องกันและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งตามแนวชายแดนเท่านั้น ประกอบกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การพิจารณาจัดซื้อยุทโธปกรณ์จากกลุ่มประเทศอื่นๆ จึงเข้ามามีประจําการมากขึ้นในกองทัพบกบก เช่น รบ. 21/2 ตัน FTS จากประเทศญี่ปุ่น , ยานเกราะล้อยางตระกูล BTR และ รถถังหลัก OPLOT จากประเทศยูเครน ซึ่งกลุ่มประเทศดังกล่าวมีระบบการส่งกำลังและซ่อมบำรุงที่ไม่ได้เดินตามแบบหลักนิยมของกองทัพบกสหรัฐ ซึ่งกองทัพบกบกได้ยึดถือปฏิบัติมา ทำให้เกิดปัญหาความไม่พร้อมรบของกองทัพบกบกในอนาคตได้ทั้งในเรื่องการซ่อมบำรุง การแบ่งชั้นการซ่อมบำรุง การวางระดับชั้นส่วนซ่อม และที่สำคัญ โดยเฉพาะความรู้และความชำนาญของช่างประจําหน่วยในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ เอกสารวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาแนวคิด แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติของการส่งกำลังและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ถาวรของกองทัพบกบกที่ปฏิบัติโดยใช้หลักนิยมตามแบบของกองทัพบกสหรัฐอเมริกาและที่ไม่ใช้หลักนิยมของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา แต่ละรูปแบบมีความเหมาะสมกับการส่งกำลังและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ถาวรประเภทใด ข้อดี ข้อเสีย ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามแนวทางการส่งกำลังแต่ละรูปแบบที่เคยเกิดขึ้นและหรืออาจเกิดขึ้นอีกทั้งแนวทางในการปรับให้เหมาะสมกับการส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่จัดหาในกลุ่มประเทศที่ไม่ใช้หลักนิยมของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา¹

การส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่ใช้หลักนิยมของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา

การส่งกำลัง

ตามหลักนิยมของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา การส่งกำลังเป็นการปฏิบัติในเรื่องการกำหนดความต้องการ การจัดหา การแจกจ่าย และการจําหน่าย รวมทั้งการควบคุม ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความต้องการ โดยเฉพาะความต้องการเพื่อรักษาระดับส่งกำลัง ซึ่งจะต้องมีการวางระดับการสะสมชั้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัดPLL

และชิ้นส่วนซ่อมแซม ASL ให้เป็นไปตามระเบียบ และคู่มือการส่งกำลัง ตามชนิด ยุทโธปกรณ์ และหน่วยที่ให้การสนับสนุน²

การซ่อมบำรุง

การซ่อมบำรุงตามหลักนิยมของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา เป็นแบบเดียวกับที่กองทัพบกบก ยึดถือในการปฏิบัติ ซึ่งการซ่อมบำรุง หมายถึง การกระทำใดๆที่มุ่งจะรักษายุทโธปกรณ์ ต่างๆที่ชำรุดกลับคืนมาอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้โดยปฏิบัติตามหลักการ คู่มือ และระเบียบ การซ่อมบำรุง การซ่อมบำรุงได้กำหนดประเภทชั้นการซ่อมบำรุงหรือความรับผิดชอบใน งาน และหน่วยที่รับผิดชอบในการซ่อมบำรุงไว้ดังนี้

ประเภทการซ่อมบำรุง 4 ประเภท คือ การซ่อมบำรุงระดับหน่วย การซ่อมบำรุงสนับสนุน โดยตรง การซ่อมบำรุงสนับสนุนทั่วไป และการซ่อมบำรุงระดับคลัง

หน่วยที่รับผิดชอบในการซ่อมบำรุง คือ หน่วยใช้หรือหน่วยที่มีหรือครอบครองยุทโธปกรณ์ อยู่รับผิดชอบการซ่อมบำรุงในชั้น 1-2หรืออาจจะเรียกชั้นนี้ว่าชั้นการปรนนิบัติบำรุง หน่วย สนับสนุนโดยตรงรับผิดชอบการซ่อมบำรุงในชั้นที่3และ4โดยจำกัด หน่วยสนับสนุนทั่วไป รับผิดชอบการซ่อมบำรุงชั้น 4 หน่วยซ่อมบำรุงระดับคลังรับผิดชอบการซ่อมบำรุงชั้น5หรือ ชั้นโรงงานตามตารางที่ 1โดยหน่วยที่รับผิดชอบจะปฏิบัติการซ่อมบำรุงตามชั้นการซ่อม บำรุงอย่างเคร่งครัดโดยที่หน่วยที่มีความรับผิดชอบชั้นการซ่อมบำรุงที่ต่ำกว่าไม่สามารถจะ ดำเนินการซ่อมในชั้นการซ่อมบำรุงที่สูงกว่าได้³

ตารางที่ 1 โครงสร้างการซ่อมบำรุงของ ทบ. โดยสังเขป

ประเภทการซ่อมบำรุง	ขอบเขตของงาน
<u>การซ่อมบำรุงระดับหน่วย</u> ใครทำ : หน่วยใช้ ทำอะไร : ตรวจ , ทำความสะอาด	งานที่ปฏิบัติโดยผู้ใช้สิ่งอุปกรณ์ - ปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่หรือพลประจำที่ใช้ สิ่งอุปกรณ์

บริการอัดฉีด, ป้องกัน, หล่อลื่น ปรับและเปลี่ยนชิ้นส่วนที่ไม่สำคัญ เช่น หัวเทียนหรือหลอดวิททุ	- เป็นหัวใจของการปรนนิบัติบำรุง และเป็นส่วนสำคัญในระบบซ่อมบำรุงของ ทบ. ทั้งระบบ - จะต้องเป็นระเบียบและเป็นระบบ - เมื่อปรากฏว่าจะมีสิ่งผิดปกติ ผู้ใช้สิ่ง อุปกรณ์จะต้องแจ้งช่างประจำหน่วยงานที่ ปฏิบัติโดยช่างประจำหน่วย - เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญ บ้าง และต้องปฏิบัติโดยช่างประจำหน่วย ที่ได้รับการฝึกมาแล้ว - ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องทดสอบ และ ชิ้นส่วนซ่อม - เป็นงานที่เกี่ยวกับการทดสอบ และ พิจารณาส่งที่ชำรุดเปลี่ยนชิ้นส่วนและชุด ประกอบย่อยที่ไม่ค่อยสำคัญนักและทำ การตรวจ และทำการหล่อลื่นตาม ระยะเวลา ซึ่งเป็นครั้งที่สองที่สำคัญของ การปรนนิบัติบำรุง - ช่างแต่ละคนจะใช้วิธีปรนนิบัติบำรุง เช่นเดียวกับผู้ใช้สิ่งอุปกรณ์ปฏิบัติ
<u>การซ่อมบำรุงระดับสนับสนุนโดยตรง</u> ใครทำ : - หน่วยซ่อมบำรุงที่สนับสนุน โดยตรงต่อหน่วยใช้ ทำอะไร : - การซ่อมแก้และเปลี่ยนชิ้น ส่วนที่ชำรุด - สิ่งอุปกรณ์ที่ซ่อมแล้วจะส่งคืน หน่วยใช้	- เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญ และเครื่องมือพิเศษมากขึ้น - ปฏิบัติโดยหน่วยซ่อมบำรุงที่ได้รับการฝึก หรือโดยเจ้าหน้าที่ซ่อมเคลื่อนที่ในการ สนับสนุนโดยตรงต่อหน่วยใช้

- ส่งกำลังขึ้นส่วนซ่อมให้หน่วย ใช้	- เป็นการซ่อมและเปลี่ยนชุดประกอบย่อย และชุดประกอบ
<u>การซ่อมบำรุงระดับสนับสนุนทั่วไป</u> ใครทำ : - หน่วยซ่อมบำรุงที่สนับสนุน ทั่วไปต่อหน่วยใช้ ทำอะไร : - การซ่อมแก้และเปลี่ยน ชิ้นส่วน ที่ชำรุดที่เกินขอบเขตของการ สนับสนุนโดยตรงสิ่งอุปกรณ์ที่ ซ่อมแล้ว จะส่งเข้าสายการส่ง กำลังหรืออาจส่งคืนให้หน่วยใช้	- เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญ ซึ่งหน่วยซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรงไม่มี - ปฏิบัติโดยหน่วยซ่อมบำรุงสนับสนุน ทั่วไป ซึ่งมักจะรวมประเภทการซ่อมบำรุง สนับสนุนโดยตรงและทั่วไปไว้ด้วยกัน - เป็นการซ่อม สป.ครบชุด ชุดประกอบ และ ชุดประกอบย่อย เพื่อส่งเข้าสายการ ส่งกำลัง
<u>การซ่อมบำรุงระดับคลัง</u> ใครทำ : โรงซ่อมประจำที่หรือกึ่งประจำที่ ซึ่งมีเครื่องมือจำนวนมาก หรือ โดยการจ้าง ทำอะไร : - ซ่อมใหญ่หรือซ่อมสร้างชิ้นส่วน ชุดประกอบย่อยหรือ สป.ครบ ชุด ทั้งชิ้น - สป.ที่ซ่อมสร้างแล้วจะส่งเข้าคลัง เพื่อเอาไว้จ่ายใหม่	- เป็นงานซ่อมใหญ่ที่ต้องปฏิบัติในโรงงาน ประจำที่ - งานที่ซ่อมเสร็จจะส่งเข้าคลัง - จะใช้วิธีผลิตและประกอบแบบสายเมื่อ ทำได้

สรุปการปฏิบัติการส่งกำลังและซ่อมบำรุงที่ใช้หลักนิยมของสหรัฐอเมริกา โดยการกำหนดความต้องการเพื่อรักษาระดับส่งกำลังซึ่งจะต้องมีการวางระดับการสะสมชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิภท PLL และชิ้นส่วนซ่อมสะสม ASL ให้เป็นไปตามระเบียบและคู่มือการส่งกำลังตามชนิดยุทธโธปกรณ์และหน่วยที่ให้การสนับสนุน การซ่อมบำรุงจะกำหนดประเภทและ

ขั้นตอนหรือระดับการซ่อมบำรุง และหน่วยที่รับผิดชอบในการส่งกำลังและซ่อมบำรุงไว้ตามระเบียบละคู่มือการส่งกำลังและซ่อมบำรุง โดยจะต้องปฏิบัติตามคู่มือและระเบียบอย่างเคร่งครัด

การส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่ไม่ใช้หลักนิยมของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา

ปัจจุบัน ทบ.ได้มีแนวคิดในการปรับเปลี่ยนแนวทางการซ่อมบำรุง โดยเฉพาะยุทโธปกรณ์ใหม่ที่ได้รับเข้าประจำการใน ทบ. จะต้องได้รับการซ่อมบำรุงทันทีเมื่อมีการชำรุดเพื่อให้พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลาโดยพิจารณากำหนดวงเงินงบประมาณไว้รองรับการดำเนินการซ่อมบำรุงเมื่อหน่วยใช้และหน่วยซ่อมบำรุงตรวจพบความเสียหายจึงได้มีการกำหนดแนวทางการซ่อมบำรุงเป็นแบบกำหนดราคาชิ้นส่วนซ่อม อะไหล่ และค่าแรงคงที่ไม่จำกัดปริมาณ(Open end)ตามจำนวนที่ผู้จ้างจะจัดจ้างเป็นครั้งคราวไป ซึ่งอาจจ้างซ่อมจริงมาน้อยกว่าจำนวนประมาณการได้ เป็นการซ่อมบำรุงโดยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชนหรือ Outsource ในลักษณะการจ้างซ่อม/หรือจัดซื้อชิ้นส่วนซ่อมมาดำเนินการซ่อมบำรุงโดยหน่วยสนับสนุนโดยตรง และหน่วยสนับสนุนทั่วไป⁴

หลักนิยมที่กองทัพบกใช้มาโดยตลอดมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยใช้แบบหลักนิยมของสหรัฐเป็นการไม่ใช้หลักนิยมของสหรัฐอเมริกา ในวงรอบการปฏิบัติของการส่งกำลังจะไม่ต้องมีการกำหนดบัญชีชิ้นส่วนซ่อม หรือระดับการสะสมชิ้นส่วนของหน่วยอีกต่อไป แต่จะเป็นการรวมศูนย์การปฏิบัติเป็นแห่งเดียว

การจัดซื้อตามสัญญาซ่อมบำรุงแบบ Open end⁵

การส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบ open end เป็นการส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบไม่จำกัดปริมาณและวงเงินขึ้นอยู่กับ การชำรุดภายใต้กรอบงบประมาณที่ได้รับมอบโดยจะต้องกำหนดให้มีการลงนามร่วมกันในสัญญาอาจจะเปรียบได้กับกับลงนามใน LOA (Letter of Agreement) ของการจัดซื้อแบบ FMS โดยการให้ศูนย์ซ่อมบำรุงที่มีอยู่ของประเทศผู้จำหน่าย หรือจัดตั้งหรือสร้างขึ้นใหม่ในการส่งกำลังและซ่อมบำรุง เพื่อเป็นการแก้ปัญหา

การสะสม สป. ขึ้นส่วนซ่อมคงคลัง เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อชิ้นส่วนซ่อมในการวางระดับการสะสมชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัดPLL และชิ้นส่วนซ่อมสะสม ASL อีกทั้งเป็นการเพิ่มความรวดเร็วในการซ่อมบำรุงและแก้ปัญหาการงดใช้งานเป็นเวลานาน

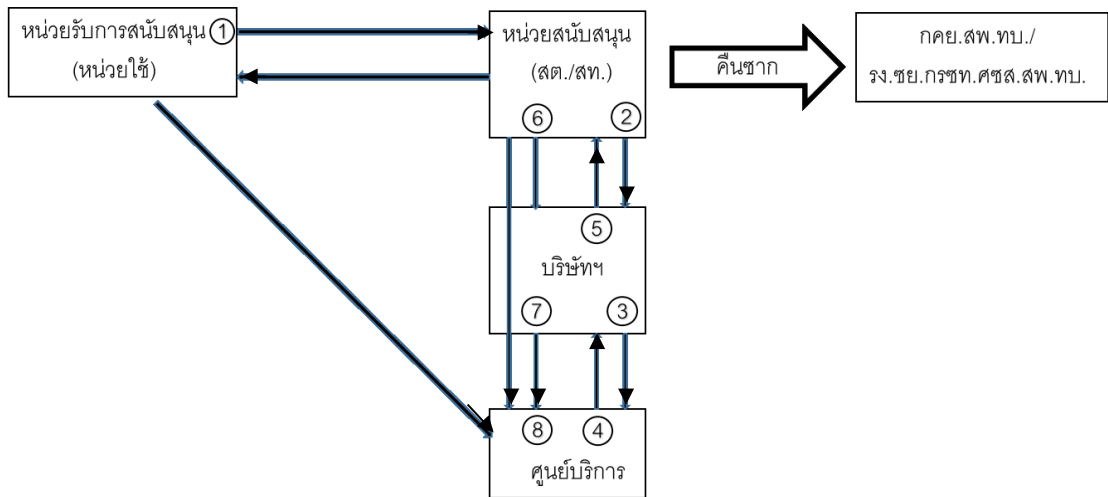
จากการปฏิบัติการที่ผ่านมาในปีงบประมาณ 2557 ได้มีการประชุมเพื่อซักซ้อมความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติตามสัญญาจ้างซ่อมยานเกราะล้อยาง BTR-3E1 แบบ Open end เพื่อเร่งรัดการซ่อมบำรุงให้แล้วเสร็จโดยให้หน่วยสนับสนุนโดยตรงเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการนำรถเกราะล้อยางเข้ารับการซ่อมบำรุงจากบริษัทอะไหล่เกราะยางนครราชสีมา จำกัด รวมถึงการซ่อมบำรุงโดยหน่วยสนับสนุนโดยตรงเอง เพื่อให้ยานเกราะฯที่ชำรุดกลับมาใช้งานได้โดยเร็ว ส่วนการกำหนดบัญชีรายการชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด PLL ของหน่วยใช้และบัญชีชิ้นส่วนซ่อมสะสม ASL ของหน่วยสนับสนุนโดยตรง ให้ รร.สพ.สพ.ทบ. เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการดำเนินการจัดทำบัญชีฯโดยให้พิจารณากำหนดเฉพาะรายการชิ้นส่วนที่มีความสำคัญต่อการรบและมีความเหมาะสมในขั้นการซ่อมบำรุงของหน่วยใช้และหน่วยสนับสนุนโดยตรง ซึ่งกำหนดให้บริษัททำหน้าที่เป็นคลังชิ้นส่วนซ่อมตามบัญชีฯ แทนหน่วยใช้และหน่วยสนับสนุนโดยตรงเพื่อลดการสะสมชิ้นส่วนซ่อมของหน่วยตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินการแบบ Open end โดยทั้งนี้บริษัทต้องมีความพร้อมในการสนับสนุนชิ้นส่วนซ่อมให้แก่หน่วยใช้และหน่วยสนับสนุนโดยตรงครบทุกรายการตามบัญชีฯ PLL และ ASL เมื่อหน่วยใช้และหน่วยสนับสนุนโดยตรงร้องขอการสนับสนุน โดย รร.สพ.สพ.ทบ. ได้กำหนดแนวทางการซ่อมบำรุงไว้ดังนี้

หน่วยใช้และหน่วยสนับสนุนโดยตรงดำเนินการซ่อมบำรุงตามขั้นตอนการซ่อมบำรุงที่กำหนดซึ่งเป็นการดำเนินการที่ไม่มีค่าแรงจากบริษัทฯ โดยใช้รายการชิ้นส่วนควบคุมรายการชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัดPLL และชิ้นส่วนซ่อมสะสมASL รวมถึงการขอรับชิ้นส่วนซ่อมรายการอื่นๆจากบริษัทฯมาดำเนินการเองซึ่งเป็นการดำเนินการที่คิดค่าแรงของบริษัทฯทั้งนี้กำหนดให้ รร.สพ.สพ.ทบ. เป็นหน่วยหลักในการแบ่งขั้นการซ่อมบำรุงโดยพิจารณาว่าให้หน่วยใช้ดำเนินการซ่อมในรายการชิ้นส่วนซ่อมใด หน่วยสนับสนุนโดยตรงดำเนินการซ่อมในรายการชิ้นส่วนซ่อมใด และบริษัทดำเนินการซ่อมในรายการชิ้นส่วนซ่อมใด สำหรับรายการชิ้นส่วนซ่อมควบคุมรายการใดที่กำหนดให้หน่วยใช้ดำเนินการซ่อม

บำรุงเองได้ให้ขอรับการสนับสนุนมาที่หน่วยให้การสนับสนุน สำหรับรายการที่อยู่ในชั้น การซ่อมบำรุงของหน่วยสนับสนุนโดยตรงดำเนินการซ่อมให้หน่วยสนับสนุนโดยตรง ดำเนินการซ่อมให้กับหน่วยใช้ และรายการที่เกินขีดความสามารถการซ่อมบำรุงของหน่วย ใช้และหน่วยสนับสนุนโดยตรงให้บริษัทฯดำเนินการให้กองจัดหาฯและบริษัทฯกำหนด รูปแบบการปฏิบัติของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และคณะกรรมการสังเกตการณ์จ้างว่า มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในชั้นตอนใดบ้าง โดยกำหนดให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ไปดำเนินการตรวจรับงานซ่อมเมื่อบริษัทฯแจ้งงานซ่อมแล้วเสร็จ ซึ่งเป็นงานซ่อมที่มีค่าแรง จากบริษัทฯ และดำเนินการตรวจรับพัสดุในกรณีที่หน่วยใช้และหน่วยสนับสนุนโดยตรง ขอรับการสนับสนุนชิ้นส่วนซ่อมจากบริษัทฯดำเนินการซ่อมบำรุงเอง สำหรับ คณะกรรมการสังเกตการณ์จ้างให้ดำเนินการสังเกตการณ์จ้างในห้วงเวลาตามความริเริ่ม ของคณะกรรมการฯเอง โดยกำหนดให้มีการดำเนินการสังเกตการณ์จ้างอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยในรายงานผลการสังเกตการณ์จ้างให้ระบุผลการตรวจรับชิ้นส่วนซ่อมตามอัตรา พิกัด PLL และชิ้นส่วนซ่อมสะสม ASL ที่บริษัทฯต้องดำเนินการสะสมแทน ทบ. ด้วยว่า สะสมครบตามบัญชีฯและปฏิบัติได้ถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนดหรือไม่

ในปีงบประมาณ 2559 สพ.ทบ. ได้ขออนุมัติกำหนดแนวทางการจ้างซ่อม ทยบ. 2 1/2 ตัน อีซูซุ FTSแบบ Open endโดยได้กำหนดแนวทางการซ่อมบำรุงไว้ 3 แนวทางดังนี้

การซ่อมบำรุงที่เป็นการจ้างซ่อมโดยหน่วยสนับสนุนโดยตรงดำเนินการ/อำนวยการส่งซ่อม กับบริษัทอิตีพร จำกัด (ผู้รับจ้าง) เพื่อติดต่อประสานงานกับศูนย์บริการที่อยู่ในพื้นที่ตั้ง หน่วยใช้ และนำ ทยบ.ฯ เข้ารับการซ่อมต่อไป

ภาพที่ 1 การจ้างซ่อมที่ศูนย์บริการ

1. หน่วยใช้รายงานการชำรุด/ส่งซ่อมไปยังหน่วยสนับสนุนโดยตรง และหน่วยสนับสนุนทั่วไป
2. หน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปตรวจสอบสภาพเบื้องต้นและทำบัญชีรายการชำรุด หาก ตรวจสอบการชำรุดไม่ได้บันทึกให้บันทึกอาการชำรุด และแจ้งบริษัทฯ ให้ติดต่อประสานงานกับศูนย์บริการที่อยู่ในพื้นที่ที่ตั้งหน่วยใช้เพื่อนำระบบ.เข้ารับการตรวจสอบสภาพและประเมินราคา
3. บริษัทฯ แจ้งศูนย์บริการและนัดหมายให้หน่วยใช้นำ ระบบ.เข้าตรวจสอบสภาพและประเมินราคา
4. ศูนย์บริการแจ้งผลการตรวจสอบสภาพและประเมินราคาถึงบริษัท
5. บริษัทฯ ส่งใบประเมินราคาให้สนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป
6. สนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปพิจารณาอนุมัติส่งคืนใบประเมินที่ ผบ.หน่วยฯลงนามอนุมัติแล้วให้บริษัทฯแจ้งศูนย์บริการและนัดหมายนำ ระบบ.เข้าซ่อมบำรุง
7. บริษัทฯ แจ้งศูนย์บริการและนัดหมายให้หน่วยนำ ระบบ. เข้าซ่อมบำรุง
8. ศูนย์บริการนัดหมายแล้ว แจ้งให้หน่วยใช้นำ ระบบ.เข้าซ่อมที่ศูนย์บริการ

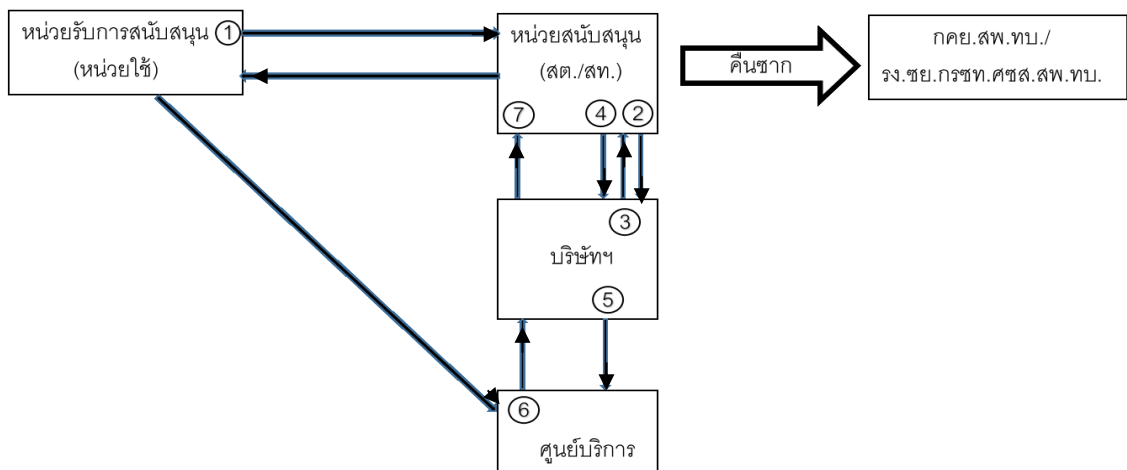
หมายเหตุ

ชั้นส่วนซ่อมชำรุดที่ถูกถอดออกจากการซ่อมเปลี่ยนให้สนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปรวบรวมแล้วส่งซากให้กคย.สพ.ทบ. สำหรับยางนอกส่งคืนที่รง.ชย.กรชท.ศชส.สพ.ทบ.

ในการตรวจสภาพ/ประเมินราคา และซ่อมบำรุง กรณีที่พื้นที่นั้นห่างไกลกับศูนย์บริการ บริษัทฯจะจัดชุดซ่อมเคลื่อนที่ไปดำเนินการซ่อมบำรุง ณ ที่ตั้งหน่วย หรือกำหนดพื้นที่การซ่อมบำรุงเป็นพื้นที่ๆไป

ชั้นส่วนซ่อมชำรุดที่ถูกถอดออกจากการซ่อมเปลี่ยนให้สนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป รวบรวมแล้วส่งซากให้ กคย.สพ.ทบ. สำหรับยางนอกส่งคืนที่ รง.ชย.กรชท.ศชส.สพ.ทบ.

การซ่อมบำรุงที่อยู่ในชั้น 1-2 และ 3 ซึ่งหน่วยใช้ และหน่วยสนับสนุนสามารถดำเนินการซ่อมบำรุงได้ให้หน่วยสนับสนุนเสนอจัดซื้อชิ้นส่วนซ่อม และรับชิ้นส่วนซ่อมมาดำเนินการซ่อมบำรุงเอง

ภาพที่ 2 แสดงการซ่อมชั้นหน่วยใช้และหน่วยสนับสนุน

1. หน่วยใช้ตรวจสภาพรายการชำรุดและเสนอไปยังหน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปหรือหน่วยส่งซ่อม และหน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปดำเนินการตรวจสภาพแล้วเป็นรายการชำรุดที่หน่วยสนับสนุน

โดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปสามารถดำเนินการซ่อมเปลี่ยนชิ้นส่วนได้ ให้บันทึกรายการชำรุดไว้

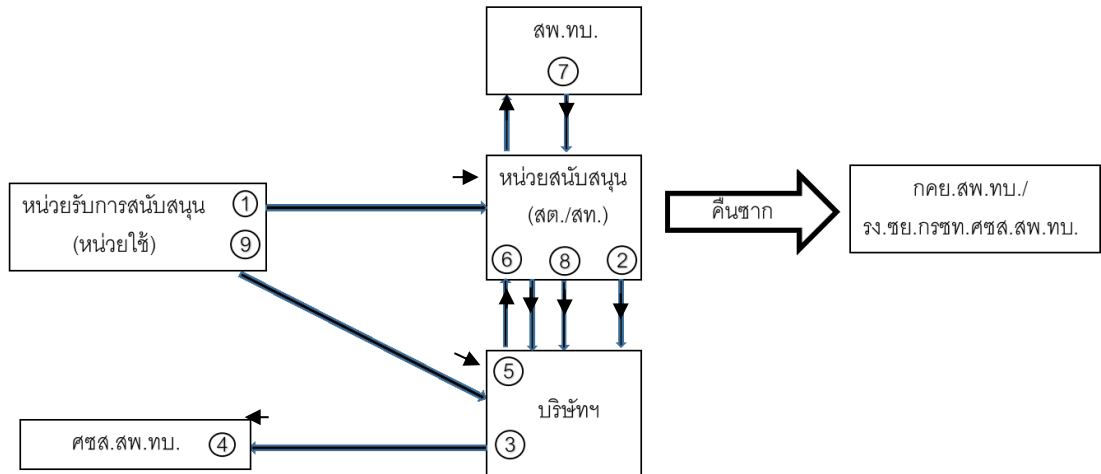
2. หน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปทำบัญชีรายการชิ้นส่วนที่หน่วยใช้ได้เสนอมา และชิ้นส่วนซ่อมที่หน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปได้ตรวจสอบสภาพตามข้อ 1 สำหรับราคาให้ใช้ราคาตามรายละเอียดการจ้างซ่อมในสัญญาจ้างฯ ส่วนชิ้นส่วนซ่อมที่อยู่นอกรายการตามสัญญาจ้างฯ ให้แยกทำบัญชีและเว้นราคาไว้ให้บริษัทฯ ประเมินราคาและเสนอไปยังบริษัทฯ
3. บริษัทฯ ตรวจสอบรายการชิ้นส่วนซ่อมกับศูนย์บริการ และประเมินราคาแล้วส่งไปประเมินราคาให้หน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปเพื่อพิจารณาและอนุมัติการจัดซื้อ
4. หน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปพิจารณาและลงนามอนุมัติ และส่งให้บริษัทฯ เพื่อจัดซื้อชิ้นส่วนซ่อมต่อไป
5. บริษัทฯ ส่งจัดซื้อชิ้นส่วนซ่อมไปยังศูนย์บริการ
6. บริษัทฯ หรือศูนย์บริการจัดส่งชิ้นส่วนซ่อมให้กับ สนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป
7. หน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป ตรวจสอบรับและแจกจ่ายชิ้นส่วนซ่อมที่หน่วยใช้เสนอหรือเบิกมาให้กับหน่วยใช้ไปดำเนินการซ่อมบำรุง และ/หรือหน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป นำไปดำเนินการซ่อมบำรุงให้กับระบบที่หน่วยใช้ส่งซ่อม

หมายเหตุ

ชิ้นส่วนซ่อมชำรุดที่ถูกถอดออกจากการซ่อมเปลี่ยนให้สนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปรวบรวมแล้วส่งซากให้กคย.สพ.ทบ. สำหรับยางนอกส่งคืนที่รง.ชย.กรชท.ศชส.สพ.ทบ.

การดำเนินการจ้างซ่อม ระบบ. ที่ชำรุดต้องซ่อมบำรุงระดับคลัง (ชั้น5) ซึ่งศูนย์บริการทั่วไปไม่มีขีดความสามารถซ่อมแต่เป็นการซ่อมโดยบริษัทฯ ให้หน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป แจ้งซ่อมกับบริษัทฯ เพื่อตรวจสอบสภาพและประเมินราคา โดย

ในการตรวจสอบสภาพให้บริษัทฯ แจ้งหน่วยซ่อมระดับคลัง (ศชส.สพ.ทบ.) จัดเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบสภาพร่วมด้วยเพื่อตรวจสอบรายละเอียดและรายการ และประเมินความคุ้มค่าในการจ้างซ่อมด้วย

ภาพที่ 3 แสดงการจ้างซ่อมชั้นคลัง

1. หน่วยใช้รายงานการชำรุด/ส่งซ่อมไปยังหน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป
2. หน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป ตรวจสอบสภาพรายงานสรุปผลการสอบสวนหน่วยใช้ว่ามีเหตุผลสมควรหรือไม่ เมื่อเห็นสมควรแล้วให้ดำเนินการแจ้ง/ประสานบริษัทฯ ตรวจสอบสภาพประเมินราคา
3. บริษัทฯ แจ้ง ศชส.สพ.ทบ. ขอให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพร่วมกับบริษัทฯ เพื่อประเมินความคุ้มค่าในการซ่อมว่าคุ้มค่าหรือไม่
4. ศชส.สพ.ทบ. จัดเจ้าหน้าที่ร่วมตรวจสอบสภาพกับบริษัทฯ และลงความเห็นในใบตรวจสอบสภาพและประเมินราคา
5. บริษัทฯ ส่งใบประเมินราคาให้หน่วยสนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปเพื่อรายงานขออนุมัติซ่อม สพ.ทบ.
6. สนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป รายงานขออนุมัติจ้างซ่อม สพ.ทบ.
7. สพ.ทบ. อนุมัติจ้างซ่อม แจ้งให้สนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป เพื่อแจ้งให้บริษัทฯ ดำเนินการซ่อมต่อไป

8. สนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไป แจ้างบริษัทฯดำเนินการซ่อมต่อไป
9. บริษัทฯนำรายบ.เข้าซ่อม

หมายเหตุ

ชิ้นส่วนซ่อมชำรุดที่ถูกถอดออกจากการซ่อมเปลี่ยนให้สนับสนุนโดยตรงและหน่วยสนับสนุนทั่วไปรวบรวมแล้วส่งซากให้กคย.สพ.ทบ. สำหรับยางนอกส่งคืนที่รง.ชย.กรชท.ศชส.สพ.ทบ.

เปรียบเทียบรูปแบบการส่งกำลังและซ่อมบำรุงที่ใช้และไม่ใช้หลักนิยมของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา

รูปแบบการส่งกำลังบำรุงที่กองทัพบกบกใช้อยู่ในปัจจุบันเลียนแบบจากการส่งกำลังบำรุงของสหรัฐฯเมื่อประมาณ 40 ปีที่แล้ว ซึ่งปัจจุบันกองทัพบกสหรัฐฯ ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปแต่กองทัพบกยังคงใช้อยู่ คือ การส่งกำลังบำรุงจากคลังส่วนฐาน ซึ่งหมายถึง คลังของกรมฝ่ายยุทธบริการไปยังคลังหน่วยสนับสนุนทางการช่วยรบของกองทัพบกก็คือคลังของกองบัญชาการช่วยรบซึ่งกองทัพบกได้แบ่งออกเป็น 4 กองทัพบกภาค ก็ต้องมี 4 คลังกองบัญชาการช่วยรบซึ่งก็หมายถึง คลังส่วนฐานจะต้องส่งชิ้นส่วนชนิดเดียวกันไปสะสมไว้ยัง 4 แห่งและยังต้องวางระดับไว้เป็นชิ้นส่วนสนับสนุนโดยตรงของกองพลและเป็นชิ้นส่วนซ่อมสะสมของหน่วยใช้อีก โดยอัตราการสะสมก็ต้องขึ้นอยู่กับสถิติความสิ้นเปลือง ความต้องการงบประมาณในการจัดหาที่ยังทวีมากขึ้น

ปัจจุบันกรมสรรพาวุธทหารบก (คลังส่วนฐาน) ได้สะสมชิ้นส่วนซ่อมทั้งหมดไว้จำนวนมากหลายหมื่นรายการ คิดเป็นเงินประมาณหลายพันล้านบาท นอกจากนั้นยังมีชิ้นส่วนซ่อมที่สะสมไว้ตามกองบัญชาการช่วยรบ กองสรรพาวุธเบา กองพันซ่อมบำรุง และที่หน่วยใช้อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อคิดเป็นตัวเงินแล้วจะเป็นจำนวนหลายร้อยล้านบาท สำหรับการวางระดับชิ้นส่วนซ่อมไว้ที่หน่วยในระดับต่าง ๆ นั้น ระบบการส่งกำลังของกองทัพบกที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกำหนดไว้ว่าเมื่อยุทธโธปกรณ์ชำรุด หน่วยก็จะนำชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด (PLL) ที่หน่วยใช้มีอยู่มาดำเนินการซ่อมก่อนเป็นลำดับแรกและทำการเบิกทดแทนไปยังหน่วยสนับสนุนโดยตรงหน่วยสนับสนุนโดยตรงถ้ามีชิ้นส่วนซ่อมดังกล่าวก็

จะต้องตัดจ่ายให้หน่วยเบิกและทำการเบิกทดแทนไปยังหน่วยสนับสนุนทั่วไป ทำในลักษณะเดียวกันนี้จนกระทั่งถึงกรมสรรพาวุธทหารบก (กองควบคุมสิ่งอุปกรณ์)ซึ่งถือเป็นคลังส่วนฐานจะเห็นได้ว่าในทุกระดับจะมีการสะสมชิ้นส่วนซ่อมในความรับผิดชอบของตนไว้ โดยคิดเกณฑ์การวางระดับตามระเบียบกองทัพบกกว่าด้วยชิ้นส่วนซ่อม ตามอัตราพิกัดและชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม พุทธศักราช 2512 โดยมีสาระสำคัญโดยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด (PLL = Prescribed Load List) หน่วยใช้จะมีไว้ครอบครอง เพื่อทำการซ่อมบำรุงประจำหน่วยแล้วเบิกทดแทนให้เต็มตามจำนวนขั้นต้น 15วันส่งกำลัง ซึ่งเป็นรายการที่กำหนดไว้ในคู่มือส่งกำลังและจะมีการเพิ่มและลดระดับสะสมให้สมดุล กับความต้องการที่แท้จริงตามสถานการณ์ได้โดยหน่วยสนับสนุนโดยตรงเป็นผู้ตรวจสอบพิจารณา
2. ชิ้นส่วนซ่อมสะสม (ASL = Authorized Stockage List) ได้แก่ ชิ้นส่วนซ่อม และองค์ประกอบของยุทธภัณฑ์ที่กรมสรรพาวุธทหารบกอนุมัติให้หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังสะสมไว้ เพื่อจ่ายทดแทนรายการที่ชำรุดซ่อมได้เมื่อหน่วยซ่อมบำรุงไม่สามารถซ่อมยุทธภัณฑ์ที่ชำรุดให้แล้วเสร็จทันความต้องการ และหมายรวมถึงชิ้นส่วนซ่อมควบคุมที่จัดให้โดยอัตโนมัติที่หน่วยจ่ายส่งให้หรือสนับสนุนยุทธภัณฑ์รายการใหม่ ตลอดจนชิ้นส่วนซ่อมตามบัญชีของหน่วยสนับสนุนสะสมไว้เพื่อการซ่อมบำรุงอีกด้วย การเพิ่มและตัดรายการสะสมต้องรายงานหน่วยสนับสนุนชั้นเหนือขึ้นไปตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าชิ้นส่วนซ่อมจะต้องถูกไปสะสมไว้ตั้งแต่คลังของกองบัญชาการช่วยรบคลังของหน่วยระดับต่างๆ เป็นจำนวนมาก แต่ถึงกระนั้น หน่วยสนับสนุนก็ยังไม่สามารถแจกจ่ายชิ้นส่วนซ่อมให้กับหน่วยเบิกได้ครบตามที่หน่วยต้องการ ด้วยเหตุที่ความสิ้นเปลืองชิ้นส่วนซ่อมในแต่ละพื้นที่มีไม่เท่ากันประการหนึ่ง ชิ้นส่วนที่หน่วยต้องการหน่วยสนับสนุนไม่มีสะสมไว้ ประการหนึ่ง สาเหตุหลักก็คือหน่วยเหนือขาดงบประมาณในการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมมาแจกจ่ายให้ ซึ่งแตกต่างจากสมัยที่กองทัพบกได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐฯในสมัยนั้นการจัดการของหน่วยเหนือ คือการเบิกจากสหรัฐฯ ซึ่งไม่มีข้อจำกัดเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป กองทัพบกก็จัดซื้อจัดหายุทธโปกรณ์และชิ้นส่วนอะไหล่เอง ความหลากหลายของยุทธโปกรณ์ที่มีแหล่งผลิตนอกเหนือจากของสหรัฐฯ ทำให้ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากและต้องควบคุมทางการส่งกำลังมากขึ้น

ในเรื่องของคลังชิ้นส่วน ตลอดเวลาที่ผ่านมานั้น เราจัดให้มีคลังสะสมชิ้นส่วนกระจายออกไปทั่วทุกกองทัพภาค เพื่อให้สามารถแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์หรือชิ้นส่วนซ่อมให้กับหน่วยใช้ได้ทันทั่วทั้ง ที่ที่มีการเบิก ซึ่งเป็นไปตามหลักนิยมของสหรัฐฯ และมีส่วนสัมพันธ์กันกับการขนส่งสิ่งอุปกรณ์หรือชิ้นส่วนซ่อมเพื่อไปวางระดับ เวลาในการจัดส่งจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จำเป็นต้องให้มีการเพิ่มยอดจำนวน สะสม โดยกรมการขนส่งทหารบกเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการขนส่ง ในภาพรวมของกองทัพบกปัจจุบันใช้ระเบียบกองทัพบกกว่าด้วยการรับและส่งสิ่งอุปกรณ์ พุทธศักราช 2500 ลง 7 กันยายน 2500 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้การรับส่งสิ่งอุปกรณ์ของกองทัพบกเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเหมาะสม โดยมีเอกสารทางบัญชีระหว่างหน่วยรับกับหน่วยส่ง

จะเห็นได้ว่างบประมาณที่ใช้ในการสะสมชิ้นส่วนซ่อมยุทธโปกรณ์ของหน่วยคลังและหน่วยใช้ต่างๆ จะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ซึ่งทางกองทัพบกได้มองเห็นแล้วว่าการใช้งบประมาณจำนวนมากดัง กล่าวอาจจะไม่คุ้มค่าเนื่องจากการคิดรายการชิ้นส่วนซ่อมตามการสะสม PLL ของยุทธโปกรณ์แต่ละชนิดมีรายการเป็นจำนวนมาก และรายการที่สะสมไว้บางรายการไม่ได้นำออกมาใช้งาน จึงเห็นว่าถ้า ทบ. (สพ.ทบ.) ยังใช้ระบบการส่งกำลัง และซ่อมบำรุงแบบเดิมอยู่จะต้องสะสมชิ้นส่วนซ่อมตามบัญชีไว้ที่คลังต่างๆตามระบบการคิดมาตรฐานของประเทศสหรัฐฯ จึงได้มีการปรับระบบการส่งกำลังและซ่อมบำรุงโยที่หน่วยคลังและหน่วยซ่อมบำรุงไม่ต้องมีการสะสมชิ้นส่วนอีกต่อไป โดยบริษัทตัวแทนผู้ขายยุทธโปกรณ์ดังกล่าวเป็นผู้ที่สะสมชิ้นส่วนซ่อมและดำเนินการซ่อมบำรุงซึ่งเหมือนกับศูนย์บริการต่างๆไป เพียงแต่ผู้ใช้หรือช่างซ่อมบำรุงประจำหน่วยจะเป็นเพียงผู้ใช้คอยตรวจสอบเพื่อนำยุทธโปกรณ์เข้าซ่อมบำรุงตามระยะเวลาหรือกรณีถ้ามียุทธโปกรณ์ ชำรุด หน่วยซ่อมบำรุงที่มีหน้าที่ดูแลยุทธโปกรณ์ของหน่วย จะเป็นผู้ประเมินความชำรุดเพื่อส่งยุทธโปกรณ์เข้ารับการซ่อมบำรุงที่ศูนย์บริการและจะมีหน้าที่ตรวจสอบความสมบูรณ์ของยุทธโปกรณ์หลังจากที่ออกจากศูนย์บริการ

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นปัญหาต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์สายสรรพาวุธ ที่มีต้นเหตุมาจากการที่กองทัพบก มียุทธโปกรณ์ในความรับผิดชอบเป็นจำนวนมากมีหลายแบบหลายชนิดและมีแหล่งที่มาจากหลายประเทศในขณะนี้เรายังคง

ยึดถือและใช้แบบแผน การส่งกำลังแบบเดิม ซึ่งเป็นหลักนิยมของกองทัพบกสหรัฐฯ ประกอบกับกำลังงบประมาณในการดูแลรักษายุทโธปกรณ์ของกองทัพบกในปัจจุบันลดน้อยลง การสะสมชิ้นส่วนซ่อมตามคลังแจกจ่ายต่างๆ ซึ่งมีหลายหน่วยทำให้ต้องมีการสะสมชิ้นส่วน ณ คลังแจกจ่ายจำนวนมาก โดยเฉพาะการวางระดับ PLL ขึ้นต้นให้หน่วยต่างๆ สะสมไว้สำหรับยุทโธปกรณ์ ทำให้การบริหารจัดการงานด้านการส่งกำลังและซ่อมบำรุงไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาหลักเกิดขึ้นจากงบประมาณที่ใช้ในการสะสมชิ้นส่วนซ่อมอยู่มากเกินไป เพื่อเป็นการลดการสะสมชิ้นส่วนซ่อมจึงได้เปลี่ยนระบบการส่งกำลังและซ่อมบำรุงโดยที่หน่วยระดับคลังและหน่วยซ่อมบำรุงไม่จำเป็นต้องสะสมชิ้นส่วนซ่อมอีกต่อไป

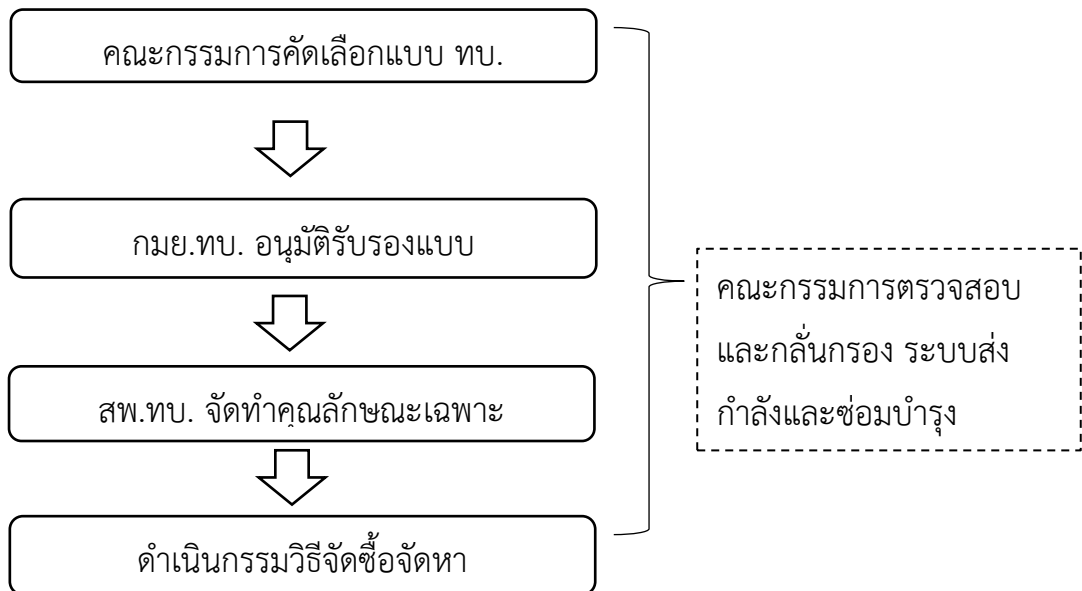
ระบบการส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่ ทบ. นำมาใช้แบบใหม่ open end นั้นเป็นระบบการส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบไม่จำกัดปริมาณและวงเงินขึ้นอยู่กับการชำระหนี้ภายใต้งบประมาณที่ได้รับซึ่งอาจจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ โดยจะทำให้ได้ประโยชน์ดังนี้

1. สามารถนำยุทโธปกรณ์(รถรบ) เข้ารับการซ่อมได้ที่ศูนย์บริการทั่วประเทศ
2. สามารถแก้ปัญหา สป.คคลังของ ทบ. (ลดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อชิ้นส่วนซ่อมPLL, ASL)
3. ความรวดเร็ว
4. แก้ปัญหาการงดใช้งานเป็นเวลานาน

ถึงอย่างไรก็ตามแต่การใช้ระบบการส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบ (open end) ที่จะนำมาใช้กับยุทโธปกรณ์ที่จัดซื้อเข้ามาใหม่จากกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออกและกลุ่มประเทศแถบเอเชียที่ไม่ได้ยึดหลักการส่งกำลังและซ่อมบำรุงตามหลักนิยมของประเทศสหรัฐฯ จึงทำให้ยากต่อการกำหนดขึ้นการซ่อมบำรุงที่หน่วยสรรพาวุธที่ให้การสนับสนุนการกำหนดชิ้นส่วนซ่อมตามบัญชีตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุง ที่สำคัญที่สุดคือการให้การศึกษาหรือความรู้ในการใช้งานและการซ่อมบำรุง เนื่องจากว่ายุทโธปกรณ์ที่นำมาใช้ในราชการจะต้องมีอายุการใช้งานไม่ต่ำกว่า 20 ปีเป็นอย่างน้อย ซึ่งในอนาคตไม่สามารถกำหนดหรือมีอะไรรับรองได้ว่าถ้ายุทโธปกรณ์ดังกล่าว ล้า สมัยไปแล้วยังมีชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนได้อีกหรือไม่ หรือยังมีศูนย์บริการอยู่หรือไม่ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ฯ

ดังกล่าวควรจะต้องกำหนดหรือแจ้งรายละเอียดในขั้นตอนของการจัดทำในรูปแบบของคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นเพื่อแจ้งให้ผู้ประกอบการหรือประเทศผู้ผลิตว่าระบบการส่งกำลัง และซ่อมบำรุงของ ทบ. ไทย มีลักษณะการกำหนดในรายละเอียดอย่างไร ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการดำเนินการได้ดังนี้

แผนผังที่ 1 ขั้นตอนในการจัดหายุทธโธปกรณ์มาใช้งาน

สรุป การใช้ระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุง แบบ Open end กับยุทธโธปกรณ์ในกลุ่มประเทศที่ไม่ใช่หลักนิยมของประเทศสหรัฐอเมริกาถึงแม้จะเป็นการประหยัดงบประมาณในการวางระดับขึ้นส่วนซ่อมตามสถานการณ์การส่งกำลังบำรุงต่างๆ ในแต่ละลำดับ ซึ่งหมายรวมถึงอายุการใช้งานขึ้นส่วนซ่อมนั้นๆ ด้วย และใช้ศูนย์บริการต่างๆ ที่ประจำอยู่ทั่วประเทศในการสนับสนุนแต่ยังคงมีอีกหลายกรณีที่จะต้องเตรียมการและบริหารจัดการรวมถึงการตรวจสอบถึงระบบดังกล่าวว่ามีประโยชน์และเป็นการประหยัดงบประมาณจริง โดยมีข้อในการพิจารณา ดังนี้

1. การศึกษา ควรจัดระบบในการส่งกำลังและซ่อมบำรุงกับยุทธโธปกรณ์ดังกล่าว ให้สามารถปฏิบัติได้ตามระเบียบและคำสั่งฯ ในเรื่องของการส่งกำลังและซ่อมบำรุงของ

กองทัพบกบก (ที่ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลง) เพื่อให้มีความพร้อม หากมีสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

2. ควรจัดให้ช่างในทุกระดับการซ่อมบำรุง มีความรู้ในการซ่อมบำรุงฯ ตามระดับขั้นการซ่อมอย่างจริงจัง สามารถทำการซ่อมบำรุงได้ ถึงจะมีเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้กับตัวรถ
3. ควรกำหนดรายละเอียดในการซ่อมบำรุง ราคาชิ้นส่วนซ่อมและค่าแรงในการซ่อมบำรุง เพื่อจะได้เปรียบเทียบว่าประหยัดงบประมาณจริงหรือไม่
4. ควรบริหารจัดการในการใช้ช่างซ่อมในแต่ละชั้น ให้มีความคุ้นเคยกับการซ่อมบำรุงกับยุทธโศกรณดังกล่าวด้วย ทั้งนี้เพื่อให้สามารถซ่อมบำรุงได้ เมื่อเกิดสถานการณ์การรบ
5. ควรบริหารจัดการกับชิ้นส่วนอะไหล่ที่ได้ถอดเปลี่ยนภายหลังการซ่อม ซึ่งต้องส่งคืนให้กับหน่วยทหาร เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาต่อว่าระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบ OPEN END จะช่วยให้สามารถประหยัดงบประมาณได้จริงหรือไม่ เนื่องจากเป็นการซ่อมบำรุงแบบไม่จำกัดปริมาณและวงเงินต่อคันขึ้นอยู่กับการชำรุดภายใต้งบประมาณที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

¹ พิชญุตม์ เงินแถบ, พันเอก. การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบส่งกำลังบำรุงกรณีศึกษาการส่งกำลัง สิ่งอุปกรณ์ประเภท 2-4 สายสรรพาวุธ [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล] กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยทัพบก; 2557.

² โรงเรียนทหารสรรพาวุธ กรมสรรพาวุธทหารบก.วิชาบริการสรรพาวุธ เรื่อง หลักการซ่อมบำรุง.ม.ป.ท.- รร.สพ.สพ.ทบ.; 2535.

³ เรื่องเดียวกัน

⁴ การซ่อมบำรุงยานพาหนะแบบกำหนดราคาชิ้นส่วนอะไหล่และค่าแรงคงที่ไม่จำกัดปริมาณ(OPEN END); การประชุมดำเนินการจ้างซ่อมรถยนต์เกราะล้อยาง BTR-3E1 แบบ OPEN END. วันที่ 13 มิถุนายน 2557; ห้องประชุม 109 ปี บก.สพ.ทบ. กรุงเทพมหานคร: 2557.

⁵ เรื่องเดียวกัน

⁶ แผนผังแนวทางการดำเนินการจ้างซ่อม รยบ. 2 ½ ตัน อีซูซุ FTS. บันทึกข้อความ กสส.สพ.ทบ.ที่ กท.0443.4/418 ลง 22 ก.ค.59 เรื่อง ขออนุมัติแนวทางการจ้างซ่อมรยบ. 2 ½ ตัน อีซูซุ FTS แบบ OPEN END.